

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin
Hakkâri Milletvekili

Anayasa'nın 56. maddesi uyarınca, devlet yurttaşlarının sağlıklı bir çevrede yaşamasını güvence altına almak ve sağlık hizmetlerinden adil bir biçimde yararlanmasını sağlamakla yükümlüdür. Ancak son yıllarda Hakkâri başta olmak üzere sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan bölgesel eşitsizlikler, özellikle Kürtlerin çoğunlukta yaşadığı kentlerde belirgin bir şekilde derinleşmiştir. Hakkâri ili ve ilçeleri (Yüksekova, Şemdinli, Çukurca, Derecik), bu eşitsizliklerin en ağır biçimde yaşandığı yerler arasında yer almaktadır.

Sağlık Bakanlığı'nın 2023 Faaliyet Raporu'na göre Hakkâri, uzman hekim başına düşen yurttaş sayısında ülke ortalamasının yaklaşık 3 katı üzerindedir. 2024 verilerine göre Hakkâri'de 100 bin kişiye düşen uzman hekim sayısı sadece 68 iken, Türkiye ortalaması 211'dir. Hakkâri'de 1 pratisyen hekime düşen yurttaş sayısı 3.421 iken, bu rakam ülke genelinde 1.372'dir. Ayrıca hemşire, ebe, sağlık teknikeri gibi diğer sağlık personelinde de büyük açık vardır. Hakkâri genelinde 2025 yılı itibarıyla kişi başına düşen sağlık personeli oranı, ülke ortalamasının yarısından azdır. Hakkâri genelinde aktif hizmet veren psikiyatrist sayısı 2025 itibarıyla sadece 2'dir. Ruh sağlığı hizmetlerine erişim neredeyse yok düzeyindedir. Bu durum özellikle genç nüfusta madde bağımlılığı, depresyon gibi sorunların yaygınlaşmasına zemin hazırlamaktadır.

Bunun yanı sıra, Hakkâri'de böbrek hastaları için gerekli olan tedavi altyapısı da büyük bir eksiklik göstermektedir. Böbrek hastalıklarıyla mücadele eden yurttaşlar için doktor bulunsa da gerekli tıbbi cihazlar ve ilaç tedavisi düzeyinde ciddi bir yetersizlik yaşanmaktadır. Böbrek diyalizi gibi tedavi yöntemlerine erişim sınırlıdır ve hastalar, bu hizmetlerden faydalanabilmek için başka illere sevk edilmektedir.

TÜİK'in 2023 yılı sağlık istatistiklerine göre, Hakkâri'de bebek ölüm oranı ülke ortalamasının %50 üzerinde seyretmektedir. Kadın doğum uzmanı yetersizliği ve doğumhane eksiklikleri nedeniyle gebeler başka illere gitmek zorunda kalmaktadır. Bu veriler, bölgede koruyucu sağlık hizmetlerinin ve temel sağlık altyapısının yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Öte yandan, Yüksekova Devlet Hastanesi'nde anjiyo ünitesinin bulunmaması nedeniyle yaşanan ölümlü vakalar, sağlık hizmetlerindeki yapısal yetersizliğin doğrudan yurttaşların hayatına mal olduğunu göstermektedir. Nisan 2025'te yerel basına yansıyan haberlerde, kalp krizi geçiren bir yurttaşın, gerekli anjiyo işlemi yapılamadığı için yaşamını yitirdiği bildirilmektedir.

Yüksekova ve Hakkâri genelinde MR, tomografi, anjiyo, mamografi cihazı gibi ileri tanı araçları sınırlı sayıdadır; cihazların önemli bir bölümü işlevsiz ya da kullanım dışıdır. Ayrıca yoğun bakım yatak kapasitesi, acil sağlık hizmetleri altyapısı ve 112 Acil Servis ağı da yetersizdir.

Hakkâri'de 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu başına düşen ambulans ve sağlık çalışanı sayısı ülke ortalamasının oldukça altındadır. Kırsal bölgelerde ambulans erişimi, kış aylarında neredeyse imkânsız hale gelmektedir.

Bölgedeki aile hekimlerinin her biri, ülke ortalamasına kıyasla yaklaşık iki kat fazla nüfusa hizmet vermek zorundadır. Bu durum koruyucu sağlık hizmetlerinde ciddi aksamalar doğurmakta, kronik hastalıkların kontrol altına alınamamasına ve bulaşıcı hastalıkların artmasına yol açmaktadır.

Sağlık alanındaki bu yetersizlikler yalnızca fiziksel altyapı eksikliğinden değil, aynı zamanda sağlık çalışanlarının bölgeye atanmasında yaşanan zorluklardan da kaynaklanmaktadır. Bölgede görev yapan sağlık personeline yeterli teşvik sunulmaması da sağlık çalışanlarının bölgeyi tercih etmemesine neden olmaktadır.

Bu ciddi sağlık sorunlarının çözülmesi için, seçim bölgem Hakkâri başta olmak üzere, bölgesel sağlık politikalarının geliştirilmesi, kalıcı sağlık yatırımlarının yapılması ve yerel sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi amacıyla Bakanlığınızın ivedilikle harekete geçmesi büyük bir önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri ve ilçelerinde branş bazında görev yapan uzman hekim, pratisyen hekim, hemşire, ebe ve diğer sağlık personelinin sayısı nedir?
2. 2002–2025 yılları arasında Hakkâri ilinde ve ilçelerinde sağlık hizmetlerinin eksikliği nedeniyle gerçekleşen ölüm oranları hakkında Sağlık Bakanlığı'nın elinde herhangi bir veri bulunmakta mıdır? Bu dönemde sağlık hizmetlerinin yetersizliği nedeniyle yaşanan ölümlerle ilgili yapılan araştırmalar veya raporlar mevcut mudur?
3. Yüksekova Devlet Hastanesi'nde anjiyo ünitesinin kurulması için bir planlama yapılmış mıdır? Eğer yapılmışsa, bu planlama hangi aşamada? Ayrıca, anjiyo ünitesinin eksikliği nedeniyle her yıl kaç hasta başka illere sevk edilmektedir? Bu sevkler sırasında yaşamını yitiren yurttaşların da bulunduğu dikkate alındığında, sağlık hizmetlerinde yaşanan bu eksikliğin acilen giderilmesi için Bakanlığınız tarafından ne gibi adımlar atılacaktır?

4. 2002-2025 yılları arasında Hakkâri'deki sağlık altyapısındaki eksikliklerden kaynaklanan kalp krizi, kanser, trafik kazası gibi vakalar sonucunda yaşanan ölümlerle ilgili bir rapor bulunmakta mıdır? Bu konuda yapılan çalışmalar ve istatistikler nedir?
5. Hakkâri genelinde yoğun bakım yatağı ve diyaliz ünitesi kapasitesi yeterli midir? Bu alanlarda planlanan bir kapasite artırımı mevcut mudur?
6. Hakkâri'de böbrek hastaları için gerekli tedavi altyapısı büyük eksiklikler göstermektedir. Böbrek diyalizi ve tedavi yöntemlerine erişim sınırlı olup, hastalar başka illere sevk edilmektedir. Bu durum, hastaların yaşam kalitesini olumsuz etkileyerek tedavi süreçlerini zorlaştırmaktadır. Bakanlığınız, Hakkâri ve ilçelerinde böbrek hastalarına yönelik tedavi altyapısındaki bu eksiklikleri gidermek için hangi adımları atmayı planlamaktadır?
7. Hakkâri ilinde 112 Acil Sağlık İstasyonlarının sayısı, ambulans filosu ve ekipmanlarının yeterliliği nedir? Acil sağlık hizmetlerine erişimle ilgili yaşanan aksaklıklar sonucu kaç yurttaş hayatını kaybetmiştir?
8. Hakkâri'de aile hekimi başına düşen yurttaş sayısı kaçtır? Bu oran ülke ortalamasından ne kadar sapmaktadır? Bu durumu iyileştirmek için Sağlık Bakanlığı tarafından planlanan herhangi bir yeni uygulama veya personel ataması mevcut mudur?
9. 2002-2025 yılları arasında bölgedeki kadın sağlığı hizmetlerinin yetersizliği nedeniyle doğum sırasında ölümler, doğum sonrası komplikasyonlar ve diğer sağlık sorunları ile ilgili herhangi bir veri ve rapor bulunmaktadır mı?
10. Hakkâri'de psikiyatri ve ruh sağlığı hizmetlerinin yaygınlaştırılması amacıyla yeni merkez kurulması planlanmakta mıdır? Ruh sağlığı sorunlarından kaynaklanan intihar vakaları ve diğer psikolojik sorunlar ile ilgili Sağlık Bakanlığı'nın elinde veri bulunmakta mıdır?
11. Hakkâri'de sağlık personelinin uzun süreli görev yapabilmesi için Sağlık Bakanlığı tarafından sağlanan teşvikler yeterli midir? Bölgeye sağlık çalışanı gönderilmesinde karşılaşılan engellere yönelik herhangi bir çalışma yapılmış mıdır veya yapılacak mıdır?
12. 2002-2025 yılları arasında Hakkâri'deki sağlık hizmetlerinin eksiklikleri nedeniyle yaşanan ölüm oranları ile ilgili herhangi bir çözüm önerisi geliştirilmiş midir? Sağlık Bakanlığı, bu ölümlerin engellenmesi adına nasıl bir strateji geliştirmektedir?